

3

Ekonomski profil Hrvatske i rizik od stranog podmićivanja

Ovo poglavlje pruža kratak uvod u gospodarski profil Hrvatske, s posebnim naglaskom na pokazatelje koji mogu ponuditi podatke o izloženosti hrvatskih tvrtki rizicima stranog podmićivanja, kao što su izvoz i izravna strana ulaganja.

Kao što je navedeno u odjeljak 2.5.1. prva kategorija kriterija za pristupanje Konvenciji OECD-a protiv podmićivanja razmatra niz ekonomskih pokazatelja u zemlji. Radna skupina OECD-a protiv podmićivanja ispituje ove pokazatelje kako bi utvrdila je li pristupanje Konvenciji o suzbijanju podmićivanja od „zajedničkog interesa“ za Radnu skupinu i zemlju koja želi pristup.

Hrvatska ima oko 4,3 milijuna stanovnika. Pridružila se Europskoj uniji 2013. godine, ali nije u eurozoni ili schengenskom prostoru. Da je članica Radne skupine OECD-a protiv podmićivanja, tada bi imala 40. najveće gospodarstvo od 45 zemalja članica. Po BDP-u po stanovniku bila bi na 35. mjestu.¹

Što se tiče trgovine, Hrvatska bi bila na 40. mjestu od 45 članica Radne skupine i po izvozu i po uvozu robe. Najveći izvoz su strojevi i transportna oprema, koji čine gotovo jednu četvrtinu ukupnog izvoza (23,9%), zatim industrijski proizvodi razvrstani uglavnom prema materijalu (17,1%) i razni industrijski proizvodi (13,8%). Prvih pet izvoznih odredišta su Njemačka (13,1%), Italija (12,6%), Slovenija (10,4%), Bosna i Hercegovina (8,6%) i Mađarska (6,8%). Njemačka je također najveći uvozni izvor (15,4%), zatim Italija (12,5%), Slovenija (11,4%), Mađarska (7,8%) i Austrija (6,7%). Najveći uvoz čine strojevi i transportna oprema (26,0%), industrijski proizvodi razvrstani prema materijalima (18,2%) i kemijski proizvodi (16,9%).²

Što se tiče izravnih stranih ulaganja (ISU), Hrvatska bi bila na posljednjem mjestu od 45 zemalja Radne skupine po zalihama izlaznih izravnij stranih ulaganja, a 40. po zalihama ulaznih izravnih stranih ulaganja. Najveće zemlje odredišta su Bosna i Hercegovina (27,8%), Slovenija (22,5%), Srbija (19,1%), Crna Gora (6,1%) i Poljska (4,2%). Glavni izvori ulaznih izravnih stranih ulaganja su Austrija (13,9%), Nizozemska (13,2%), Luksemburg (11,3%), Njemačka (10,8%) i Italija (10,4%).³

Državna poduzeća igraju značajnu ulogu u hrvatskom gospodarstvu. Hrvatska prednjači u broju državnih poduzeća po glavi stanovnika u EU, uključujući središnju i jugoistočnu Europu. Središnja država ima stopostotno ili većinsko vlasništvo u 59 državnih poduzeća (uključujući 6 tvrtki koje kotiraju na burzi) i manjinske udjele u 10 tvrtki koje kotiraju na burzi. Sektor državnih poduzeća (uključujući i podnacionalnu razinu) procijenjen je na 47,2% BDP-a i čini 6,5% ukupne zaposlenosti. Sektori s najviše državnih poduzeća uključuju transport i skladištenje; financije; proizvodnju; izgradnju; telekomunikacije; struju i plin; poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo; i nekretnine.⁴

Mikro, mala i srednja poduzeća predstavljaju značajan dio gospodarstva i aktivna su na međunarodnoj razini. U 2019., mala i srednja poduzeća činila su 59,4% dodane vrijednosti i 68,9% zaposlenosti u hrvatskom „nefinancijskom poslovnom gospodarstvu“, što je i iznad prosjeka EU.⁵ Hrvatska vlada poduzela je usklađene napore u traženju inozemnih tržišta za mala i srednja poduzeća, svrstavajući se na 3. mjesto od 28 zemalja EU-a u 2018. u internacionalizaciji malih i srednjih poduzeća.⁶ Iste godine hrvatska mala i srednja poduzeća činila su 53,0% izvoza zemlje.⁷

Hrvatska poduzeća, uključujući državna poduzeća, djeluju u zemljama sa značajnom razinom korupcije i stoga su izložena rizicima stranog podmićivanja. Jedna šestina hrvatskog izvoza odnosi se na članice Srednjoeuropskog sporazuma o slobodnoj trgovini, koje većinom čine zemlje jugoistočne Europe (World Trade Organisation, n.d.^[1]). Među glavnim hrvatskim trgovinskim i investicijskim odredištima, nekoliko ih je loše rangirano na Transparency International indeksu percepcije korupcije 2020 (Transparency International, 2020^[2]), uključujući Bosnu i Hercegovinu (111. od 180 zemalja), Sjevernu Makedoniju (dijeli 111. mjesto), Srbiju (94.) i Crnu Goru (67.). Samo na ove četiri zemlje otpada 55,3% hrvatskih izlaznih izravnih stranih ulaganja i 15,4% izvoza robe. Neka hrvatska državna poduzeća koja posluju u tim zemljama aktivna su u rizičnim sektorima kao što su energetika i ekstraktivne industrije.⁸

Međutim, hrvatski dionici možda nisu u potpunosti svjesni ili se ne slažu s ovim profilom rizika stranog podmićivanja za zemlju. Predstavници privatnog sektora u misiji utvrđivanja činjenica navode da nisu upoznati s bilo kakvim slučajevima stranog podmićivanja u koje su umiješane hrvatske tvrtke. Saborski zastupnici navode da strano podmićivanje „općenito nije problem“ te da hrvatske tvrtke nisu dovoljno velike

te si stoga ne mogu priuštiti podmićivanje stranih dužnosnika. Rizik da hrvatske tvrtke podmićuju u inozemstvu priznaju samo predstavnici civilnog društva.

Bibliografija

- CEPOR (2019), *Izvešće o malim i srednjim poduzećima: Hrvatska 2019*, [4]
<http://www.cepor.hr/wp-content/uploads/2015/03/SME-REPORT-2019-EN-WEB.pdf>.
- OECD (2021), *OECD-ov pregled korporativnog upravljanja poduzećima u državnom vlasništvu: Hrvatska*, [3]
<https://www.oecd.org/corporate/soe-review-croatia.htm>.
- Transparency International (2020), *Transparency International indeksu percepcije korupcije 2020*, [2]
<https://www.transparency.org/en/cpi/2020/>.
- World Trade Organisation (n.d.), *WTO Data - Baza podataka Svjetske trgovinske organizacije*, [1]
<https://data.wto.org/en>.

Bilješke

¹ Croatia.eu; Međunarodni monetarni fond, 2020. BDP u stalnim cijenama i BDP po stanovniku po paritetu kupovne moći.

² Podaci koje su ustupile hrvatske vlasti. Dodatni podaci pribavljeni iz [baze podataka](#) i [Trade Profile 2020](#).

³ Hrvatska narodna banka i [UNCTADStat](#).

⁴ (OECD, 2021^[3]), I. dio, odjeljci 2.1-2.2.

⁵ Europska komisija (2019.), [SBA Fact Sheet: Hrvatska](#).

⁶ Europska komisija (2019.), [SBA Fact Sheet & Scoreboard](#).

⁷ (CEPOR, 2019^[4]), str. 14.

⁸ (OECD, 2021^[3]), I. dio, Odjeljak 4.2.

From:
Fighting Transnational Bribery in Croatia
Assessment of Legal and Policy Frameworks

Access the complete publication at:
<https://doi.org/10.1787/90d486ae-en>

Please cite this chapter as:

OECD (2022), “Ekonomski profil Hrvatske i rizik od stranog podmičivanja”, in *Fighting Transnational Bribery in Croatia: Assessment of Legal and Policy Frameworks*, OECD Publishing, Paris.

DOI: <https://doi.org/10.1787/90ad0ea6-hr>

This work is published under the responsibility of the Secretary-General of the OECD. The opinions expressed and arguments employed herein do not necessarily reflect the official views of OECD member countries.

This document, as well as any data and map included herein, are without prejudice to the status of or sovereignty over any territory, to the delimitation of international frontiers and boundaries and to the name of any territory, city or area. Extracts from publications may be subject to additional disclaimers, which are set out in the complete version of the publication, available at the link provided.

The use of this work, whether digital or print, is governed by the Terms and Conditions to be found at <http://www.oecd.org/termsandconditions>.